

ALYTAUS REGIONO PLĖTROS PLANO

PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. LT021-02-01-02

DARNAUS JUDUMO SKATINIMAS REGIONO MIESTUOSE

PAGRINDIMO APRAŠAS

2024-06-26 Nr. PPA-6

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Regiono plėtros uždavinys (-iai)	2.1. Uždavinys. Išvystyti susisiekimo sistemos elementus darniam judumui. Kodas LT021-02-01.
---	---

II SKYRIUS SITUACIJOS ANALIZĖ IR SIEKIAMAS POKYTIS

Įgyvendinant pažangos priemonės „Darnaus judumo skatinimas regiono miestuose“ (toliau – Pažangos priemonė) veiklas bus sprendžiama Alytaus regiono 2 problema – nepakankamai tvari aplinka, neigiamai įtakojanti regiono patrauklumą. Giluminė šios problemos priežastis – nepakankamai užtikrinamas darnus judumas tvariai gyvenamai regione.

Alytaus regiono plėtros plano dalyje „Alytaus regiono esamos situacijos analizė“ išryškinta, kad Alytaus regione yra aukščiausia šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) išmetimo 1 gyventojui (gyventojų kelionių įtaka (lengvųjų automobilių, motociklų, mopedų ir viešojo transporto naudojimas)) rodiklio reikšmė tarp visų regionų ir siekia 2,05 tCO₂e /gyv. (2019 m.). Be to, yra didelis individualių lengvųjų automobilių skaičius. Valstybės duomenų agentūros duomenimis (toliau – VDA) 2021 m. individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų, visose Alytaus regiono savivaldybėse – Alytaus miesto savivaldybėje (504), Alytaus rajono savivaldybėje (644), Druskininkų savivaldybėje (524), Lazdijų rajono savivaldybėje (652) ir Varėnos rajono savivaldybėje (588) – buvo aukštesni už šalies vidurkį (504). Tai lemia regiono išskirtinumas, kai ekonominė veikla yra koncentruota Alytaus mieste ir Druskininkuose ir susidaro ilgas kelionių laikas iš atokių regiono savivaldybių vietovių iki paslaugų teikimo įstaigų ir darbo vietų. Regione neišplėtotas elektromobilių įkrovimo stotelių tinklas.

Alytaus ir Druskininkų miestų darnaus judumo planų Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizėse įvardinama, kad kelionių struktūroje dominuoja lengvieji automobiliai; nepakankamas viešojo transporto naudojimas, neužtikrinamas saugus eismas pėstiesiems ir dviratininkams, nepakankamai išvystytas vientisas dviračių takų tinklas. VDA 2021 m. duomenimis dviračių (ir pėsčiųjų) takų ilgis Druskininkų bei Alytaus miesto savivaldybėse buvo 98,2 km. Tačiau tiek Alytaus miesto rajonuose, tiek Druskininkų miesto centre nesukurtas vientisas dviračių ir pėsčiųjų takų tinklas, sudarantis gyventojams galimybę darbo vietas ir viešąsias paslaugas teikiančias įstaigas pasiekti bevariklėmis transporto priemonėmis ar pėsčiomis. Druskininkų savivaldybėje¹ nuo 2023 m. vidurio veikia 100 proc. ekologiškas viešasis transportas, o Alytaus mieste² nuo 2022 m. gyventojus veža 2 elektra varomi autobusai, nuo 2024 m. veš 7 elektra varomi autobusai, o iki 2030 m. numatyta turėti 100 proc. ekologišką viešąjį transportą.

Tvaraus, darnaus judumo sprendinių susisiekimui miestuose trūkumas yra pagrįstas 2022 - 2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtros programoje.

¹ Druskininkų savivaldybės administracijos informacija.

² Alytaus miesto administracijos duomenys.

Siekiant gyventojų keliavimo įpročių pokyčio, kuris būtų draugiškas aplinkai, Alytaus ir Druskininkų miestuose būtina tęsti darnaus judumo priemonių diegimą:

- netaršių viešojo transporto priemonių įsigijimas vykdomas įgyvendinant projektą „Nekenksmingų aplinkai viešojo transporto priemonių įsigijimas Alytaus mieste“ finansuojamą 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimo priemonės 04.5.1-TID-R-518 „Vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“ lėšomis, o nuo 2028 m. įpareigojant naują keleivių pervežimo vietinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutais paslaugos teikėją teikti minėtą paslaugą tik netaršiu viešuoju transportu;

- vientisos dviračių ir pėsčiųjų takų tinko kūrimas bus vykdomas įgyvendinant Alytaus regiono plėtros plano pažangos priemonių LT021-02-01-02 „Darnaus judumo skatinimas regiono miestuose“, LT021-03-02-04 Darni regiono ekonominė plėtra, viešųjų paslaugų prieinamumo gerinimas ir LT021-03-02-03 „Alytaus miesto tvari plėtra“ veiklas;

- kitų darnaus judumo elementų, numatytų miestų darnaus judumo planuose, diegimas bus vykdomas įgyvendinant Alytaus regiono plėtros plano pažangos priemonės LT021-03-02-03 „Alytaus miesto tvari plėtra“ veiklas bei Alytaus miesto ir Druskininkų savivaldybių pritrauktus kitus finansavimo šaltinius.

Įvardinta sprendžiama problema prisideda prie NPP uždavinio „6.1. Didinti energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių dalį ir alternatyviųjų degalų vartojimą transporto sektoriuje, skatinti darnų įvairiarūšį judumą ir mažinti transporto sukiamą aplinkos taršą.“.

Pažangos priemonės veiklos prisidės prie 2021-2027 m. Europos sąjungos fondų investicijų programos 8.1., 5.1. ir 5.2. uždavinių įgyvendinimo.

Tikslinė grupė – Alytaus miesto ir Druskininkų savivaldybių gyventojai ir mieste besilankantys asmenys, dviračių ir pėsčiųjų takų naudotojai.

Tikslinės grupės esminiai poreikiai – saugus ir patogus susisiekimas, sudarytos sąlygos darniam judumui ir švari gyvenamoji aplinka.

Oro užterštumas, spūstys, triukšmas mažina gyvenimo kokybę bei regiono aplinkos patrauklumą. Įgyvendinant Pažangos priemonės veiklą regiono ekonominiuose centruose – Alytaus ir Druskininkų miestuose, bus tęsiamas darnaus judumo priemonių diegimas, prisidedama prie tvarios aplinkos kūrimo ir regiono patrauklumo didinimo: kuriant vientisus pėsčiųjų ir dviračių takų tinklus, bus sudarytos sąlygos keisti Alytaus ir Druskininkų miestų gyventojų ir svečių keliavimo įpročius, skatinti aplinkai draugišką gyvenimo būdą, mažinti transporto priemonių sąlygotą taršą.

Pažangos priemonės įgyvendinimo metu ir 5 metus po Pažangos priemonės pabaigos tikslinė grupė nekis, poreikiai išliks panašūs – mobilus, pasiekiamas ir saugus judėjimas mieste, dermė su tvarios aplinkos kūrimu. Tačiau vertinant visuomenės senėjimo tendencijas, tikėtina, kad didesnis poreikis ieškoti sprendimų, užtikrinančių vyresnio amžiaus žmonių judumą. Stiprės tikslinės grupės poreikiai, susiję su tvarios aplinkos kūrimu, intelektualių, energetiškai efektyvių ir mažesnę neigiamą poveikį aplinkai darančių susisiekimo sistemų/ priemonių diegimu.

Pažangos priemone siekiama šių kiekybinių pokyčių:

- padidinti vientiso pėsčiųjų ir dviračių takų tinko dalį Alytaus ir Druskininkų miestuose, įrengiant 7,79 km pėsčiųjų ir dviračių takų.

Šios pažangos priemonės veiklą įgyvendinimas prisidės prie dviračiams skirtos infrastruktūros naudotojų skaičiaus augimo bei sudarys sąlygas gerinti miestų tvaraus susisiekimo infrastruktūrą, skatins daugiau judėti ir rinktis teigiamą poveikį aplinkai ir žmogaus sveikatai turinčias judėjimo ir keliavimo priemones.

Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie 2022-2030 m. Regionų plėtros programoje (toliau – RPP) nustatyto poveikio rodiklio siekimo „Šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas 1 gyventojui – gyventojų kelionių įtaka (lengvųjų automobilių, motociklų, mopedų ir viešojo transporto naudojimas)“.

2014–2020 m. ES finansiniu laikotarpiu buvo įgyvendinta dalis Alytaus ir Druskininkų miesto darnaus judumo planuose numatytų priemonių. Tęsiant reikšmingus susisiekimo srities pokyčius, 2021–2027 m. ES finansiniu laikotarpiu numatoma investuoti į vientiso pėsčiųjų ir dviračių takų tinklo kūrimą, taip užtikrinant darnaus judumo planų nuoseklų įgyvendinimą.

III SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Pažangos priemonės veiklos įgyvendinimo teritorija:

- Alytaus miestas, Alytaus miesto savivaldybė;
- Druskininkų miestas, Druskininkų savivaldybė.

IV SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLOS, PROJEKTŲ VYKDYTOJAI IR PARTNERIAI

Sprendžiant regiono plėtros problemos giluminę priežastį – nepakankamai užtikrinamas darnus judumas tvariai gyvensenai regione, bus įgyvendinama Pažangos priemonės veikla – Darnaus judumo priemonių diegimas. Veikla pasirinkta atliepiant Alytaus regiono poreikį skatinti darnų judumą ir kurti visoms visuomenės grupėms tinkamas darnaus judumo sistemas. Tokiu būdu prisidėti prie tvarios gyvenamosios regiono skatinimo, gyvenamosios aplinkos patrauklumo didinimo. Vykdamas Pažangos priemonės veiklą bus įgyvendintos Alytaus miesto ir Druskininkų miesto darnaus judumo planų priemonės:

Savivaldybė	Priemonė	Pasirinkimo pagrindimas
Alytaus miesto	Vientiso dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo kūrimas; 7,79 km.	<ul style="list-style-type: none"> - poreikis keisti gyventojų keliavimo įpročius; - poreikis išplėtoti saugią susisiekimo bevariklėmis transporto priemonėmis bei pėsčiomis infrastruktūrą; - poreikis kurti vientisą dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūrą skirtinguose Alytaus miesto rajonuose (I-ajame Alytuje, miesto centre, Vidzgirio, Putinų, Dainavos mikrorajonuose), taip sudarant gyventojams galimybę darbo vietas ir viešąsias paslaugas teikiančias įstaigas pasiekti bevariklėmis transporto priemonėmis ar pėsčiomis. Įgyvendinant pažangos priemonės veiklos projektus planuojama šių Alytaus miesto dviračių ir pėsčiųjų takų plėtra, rekonstrukcija, trūkstamų jungčių įrengimas: <ul style="list-style-type: none"> - pėsčiųjų ir dviračių takas Lauko g. nuo Naujosios g. iki A. Jonyno g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas Statybininkų g. nuo Jurgiškių g. iki Punsko g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas Likiškėlių g. nuo Statybininkų g. iki Santaikos g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas A. Juozapavičiaus g. nuo Panemuninkėlių g. iki Jiezno g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas A. Juozapavičiaus g. nuo Jiezno g. iki Ežerėlio g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas Panemuninkėlių g. nuo Juozapavičiaus g. iki Slėnio-Ramybės g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas nuo Piliakalnio g. iki Baltosios rožės tilto; - pėsčiųjų ir dviračių takas Pulko g. nuo Birutės iki Santaikos g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas Stoties g. nuo Punsko g. iki Gražinos g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas Kauno g. nuo Jonyno g. iki Tvirtovės g.;

		<ul style="list-style-type: none"> - pėsčiųjų ir dviračių takas Rūtų g. nuo Jotvingių – Naujosios g. iki Sudvajų g.; - pėsčiųjų ir dviračių takas Jurgiškių g.; - kiti pėsčiųjų ir dviračių takai. <p>Atitinka Alytaus miesto darnaus judumo planą.</p>
--	--	--

Kadangi darnaus judumo priemonėms yra numatyta išankstinė sąlyga, įgyvendinant pastarąją yra galimi tik šie pareiškėjai: Alytaus miesto ir Druskininkų savivaldybių administracijos, nes jos yra regiono miestų savivaldybių darnaus judumo planų įgyvendintojos.

V SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTŲ ATRANKA

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 3, 32 punktais, 7 straipsnio 9 punktu bei atsižvelgiant į Strateginio valdymo metodikos 135.2 papunktį, Pažangos priemonės veiklos „Darnaus judumo priemonių diegimas“ projektų atrankai taikomas planavimo būdas.

Pažangos priemonės veiklos projektų atrankos kriterijai nenustatomi.

VI SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PRISIDĖJIMAS PRIE HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMO

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Horizontalieji principai (toliau – HP)	Informacija apie pažangos priemonės prisidėjimą prie HP
1.	Darnaus vystymosi	<p>Pažangos priemonė prisidės prie darnaus vystymosi principo.</p> <p>Pažangos priemonės veiklos projektai konkrečiais veiksmais prisidės bent prie vieno iš šių Darnaus vystymosi tikslų: tikslas Nr. 3 „Užtikrinti sveiką gyvenimą ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę“ ir tikslas Nr. 11 „Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs“.</p> <p>Įgyvendinant Pažangos priemonės veiklos projektus bus laikomasi Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos regioninės pažangos priemonės Nr. 10-001-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“ finansavimo gairėse numatytų HP reikalavimų statybai taikomų aplinkosauginių reikalavimų, triukšmo mažinimo, dulkių ir teršalų išmetimo, įrangai taikomų tvarumo, ilgaamžiškumo, tinkamos kokybės reikalavimų.</p>
2.	Inovatyvumo (kūrybingumo)	Įgyvendinant Pažangos priemonės veiklos projektus bus prisidedama netiesiogiai prie HP įgyvendinimo.
3.	Lygių galimybių visiems	<p>Pažangos priemonė prisidės prie lygių galimybių visiems principo.</p> <p>Visiems nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų bus sudarytos vienodos teisės ir galimybės naudotis pažangos</p>

		priemonės lėšomis sukurta susisiekimo infrastruktūra (dviračių, pėsčiųjų takais). Įgyvendinant Pažangos priemonės veiklos projektus bus laikomasi Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos regioninės pažangos priemonės Nr. 10-001-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“ finansavimo gairėse numatytų HP reikalavimų.
--	--	--

VII SKYRIUS IŠANKSTINĖS SĄLYGOS

Pažangos priemonei nustatyta išankstinė sąlyga – savivaldybės tarybos patvirtintas darnaus judumo mieste planas, kurio parengimas finansuotas 2014–2020 m. ES fondų lėšomis.

Išankstinė sąlyga įgyvendinta:

1. Alytaus miesto darnaus judumo planas patvirtintas Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T-151 „Dėl Alytaus miesto darnaus judumo plano patvirtinimo“.

2. Druskininkų miesto teritorijos darnaus judumo planas patvirtintas Druskininkų savivaldybės tarybos 2017 m. liepos 10 d. sprendimu Nr. T1-129 „Dėl Druskininkų miesto teritorijos darnaus judumo plano tvirtinimo“.

VIII SKYRIUS
PAŽANGOS PRIEMONĖS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Pažangos priemonės rezultato rodikliai ir Pažangos priemonės veiklos produkto rodikliai atitinka Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos regioninės pažangos priemonės Nr. 10-001-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“ finansavimo gairėse numatytus rodiklius.

Lentelė Nr. 2

Pažangos priemonės veiklų produkto rodikliai							
Veiklos pavadinimas	Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siektinos rodiklio reikšmės		Siektinos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (2024)	Galutinė reikšmė (2029)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Darnaus judumo priemonių diegimas	P.B.2.0058	Dviračiams skirta infrastruktūra, kuriai suteikta parama kilometrai	4 300 000,00	3 655 000,00	-	7,79	Siektinos reikšmės apskaičiuotos, remiantis LR Susisiekimo ministerijos rodiklio P.B.2.0058 stebėsenos rodiklio aprašymo kortele. Skaičiuojant rodiklio tarpinę ir galutinę reikšmę daroma prielaida, kad rodiklio reikšmės sieks Alytaus miesto savivaldybės įgyvendinami projektai. Įvertinus Alytaus miesto savivaldybės projektų numatomą pradžią ir pabaigą, daroma prielaida, kad Alytaus miesto savivaldybė projektus įgyvendins ir pilna rodiklio reikšmė bus pasiekta iki 2029 m.

Pažangos priemonės rezultato rodikliai							
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Pradinė rodiklio reikšmė (2022)	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siekimos rodiklio reikšmės		Siekimos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (2024)	Galutinė reikšmė (2029)	
1	2	3	4	5	6	7	8
R.B.2.2064	Dviračiams skirtos infrastruktūros naudotojų skaičius per metus naudotojai per metus	0	4 300 000,00	3 655 000,00	-	78840	Siekimos reikšmės apskaičiuotos, remiantis LR Susisiekimo ministerijos rodiklio R.B.2.2064 stebėsenos rodiklio aprašymo kortele. Skaičiuojant rodiklio tarpinę ir galutinę reikšmę daroma prielaida, kad rodiklio reikšmės sieks Alytaus miesto ir savivaldybės įgyvendinami projektai. Įvertinus Alytaus miesto savivaldybės projektų numatomą pradžią ir pabaigą, daroma prielaida, kad Alytaus miesto savivaldybė projektus įgyvendins ir pilna rodiklio reikšmė bus pasiekta iki 2029 m.

Alytaus regiono plėtros tarybos
administracijos direktorė

_____

(parašas)

Jurgita Butrimaitė

_____

(vardas ir pavardė)